Poštnina plačana v gotovini

Celjski TEDNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE CELJA

Leto I. — Štev. 41. Celje, dne 11. decembra 1948 Cena 2 din

MLADINA

pozdravlja skupni kongres SKOJ-a in LMJ z izpolnjenimi obveznostmi, s prevzemom novih še večjih nalog pri uresničevanju prve petletke

Mestna plinarna je izpolnila svojo proizvodno nalogo

Podjetjem, ki delajo že za tretje leto petletke, se je 5. t. m. priključil tudi najvažnejši obrat celjskih komunalnih podjetij — plinarna. Delovni kolektiv Mestne plinarne je s svojo zmago dosegel s požrtvovalnim delom skozi vse leto, odločilno pa je vplivala na dvig proizvodnje vključitev nove, devetretortne peči, s katero se je povečala kalorična vrednost plina za 40 odst., produkcija koksa za 25 odst. in katrana za 39 odst. Postavitev nove peči je prvi večji uspeh komunalnih podjetij mesta Celja in obenem prva doma izdelana obratna naprava te vrste. Celjska industrija, obrt in gospodinjstva so z navedeno pečjo ogromno pridobili v pogledu preskrbe s plinom, komunalni obrati pa so se za veliki korak približali svojemu cilju — čim više dvigniti higienske in ostale življenjske pogoje prebivalstva.

Z dnem izpolnitve celotnega plana podjetja je bila presežena proizvodnja katrana za 10 odst. in koksa za 34 odst. Delovni kolektiv plinarne je vzporedno z delom v obratu opravil na gradnji zadružnega doma in olepševanju mesta 978 prostovoljnih delovnih ur. V znak priznanja za požrtvovalno delo je uprava razdelila ob priliki proslave 29. novembra delavcem denarne nagrade v skupnem znesku 22.000 din.

Zmaga delovnega kolektiva pri gradnji ceste Žalec - Št. Peter

Med Šentpetrom in Žalcem so letos modernizirali cesto Ljubljana—Celje. Potrebno je bilo premostiti železniško progo Celje—Velenje. Novo križanje je izvršeno v zelo ostrem kotu 12 stopinj, kar je redkost pri gradnji podobnih nadvozov. Zaradi tega je konstrukcijska dolžina celih 100 metrov.

Preden so začeli z gradnjo objekta, je bilo treba preložiti normalno progo v dolžini 2000 m. V prvi fazi je bila izvršena preložitev za 1200 m, to je za toliko, da so lahko pričeli z izkopom temeljev. Izkopati je bilo treba 9000 kubnih metrov materiala. Z delom so morali pohiteti, da bi bila še v tem letu končana betonska dela. Opaž je bil precej kompliciran, obsegal je okrog 277 kvadr. metrov. Za to ogromno delo je potrebno mnogo tesarjev, bilo jih je pa le 14. Toda ti tovariši so vložili mnogo truda, delali so noč in dan, da so betonerji mogli čimprej začeti z delom.

Betoniranje se je pričelo dne 30. novembra, končalo pa se je 5. decembra. Delali so noč in dan v dveh izmenah, tako da so bili stroji stalno v pogonu. Vsega skupaj je zabetonirano 1480 kub. metrov betona in 6120 kg betonskega železa. Cementa so porabili 37 vagonov, gramoza pa 194 vagonov.

Težave so bile pri polaganju armature, ker za to delo v podjetju ni bilo dovolj kvalificiranih delavcev. Tovariši, ki tega dela še niso vajeni, so kljub temu vlagali vse svoje sile, delali so noč in dan.

Pri betoniranju so vodo segrevali parni valjarji, kar je omogočilo boljšo vezavo betona. Če ne bi bilo tega, bi bili primorani pri temperaturi okrog 0° C začasno ustaviti betoniranje.

Zaradi pomanjkanja delovne sile so v gramoznici avtomatično sejali pesek.

Stroji, ki so že zelo iztrošeni, so se včasih pokvarili, pa so jih strojniki takoj popravili, da ni bilo večjega zastoja.

Precej zaslug nosi pri tem delu tudi tehnično vodstvo, ki je znalo delo pravilno organizirati, posebno se je odlikoval tov. inž. Gajšek, kakor tudi vsi delovodje. Med tesarji sta se izkazala kot najboljša tov. Zalokar in Zadnikar.

Poleg betonerjev je treba pohvaliti še kamnolomce, ki so pokazali velik delovni elan, čeprav so prihajali na delo tudi po 15 km daleč.

Tihi junaki

V apneniku Pečovnik bijejo uporno borbo za preseg planskih nalog

Skozi meglo in hlad se zadnje tedne le redko prebijajo oslabljeni sončni žarki v Celjsko kotlino. Vlažen uličnik tlak in zastrto nebo dajeta mestu videz sive, poznojesenske dremavosti.

Toda Celje se ne pripravlja na zimsko spanje. Razgibano je in živo bolj kot kdajkoli. Življenjski utripi delovne skupnosti so glasni in zmagoslavni. Tekmovanje za čimvečji proizvodni učinek, ki je zajelo v drugem letu petletke vse tovarne, podjetja in ustanove, se z vsakim dnem stopnjuje. V mnogih celjskih podjetjih rdeče krivulje na diagramih že kažejo tekočo proizvodnjo za 1949 leto. Skupine in posamezniki se kosajo za čimvečji odstotek prekoračenja letnega plana. Nihče noče biti zadnji pri izpolnjevanju proizvodnih nalog.

Od časa do časa se pomeša z glasom tovarniških siren zamolkel odmev eksplozij onstran Miklavževega hriba. To je glas minerjev iz kamnoloma apnenika Pečovnika, ki se z žilavo vztrajnostjo borijo s skalami za apnenčeve naslage. Od 25. novembra dalje delajo že za tretje leto petletke. Uporno, brez oddiha dan za dnem drobijo kamenite sklade, da pripravijo za našo gradbeno industrijo čim več materiala.

V soncu, dežju in snegu

Minerja Lešek Jože in Bratuš Srečko sta na čelu kamnolomcev v Suhem potoku, ki so se v dveh letih dela zarili že v samo pobočje Grmade, zasuli z odpadnim kamenjem globel pod kamnolomom, za seboj pustili zravnana tla, katera prečkajo polni vozički rude, ki se nenehno prevaža od loma do zavorne naprave in dalje po poševni progi in žični železnici do nižje ležečih jaškovih peči.

Ko smo prišli do kamnoloma, sta bila oba minerja na delu. Visoko v steni sta izgledala kot neznatna črva, zagrizena v sivo skalo. Le ropot vrtalnih kladiv v njunih rokah ju je pomagal izslediti. Morala sem se zadovoljiti s tem, da sem oba videla le oddaleč. Upravnik podjetja tov. Čuček, ki vsakega člana svojega kolektiva dodobra pazna, mi je povedal, da sta oba stara delavca, ki sta že dokaj spremenila lice apneniške okolice. Lešek Jože, doma iz celjske okolice, se je prvič seznanil s pečovniškim kamnom 1924 leta. Od tedaj je trgal iz skale apnenec vsa leta do okupacije. Med vojno je pustil delo, potem pa se je ponovno lotil dela s svojim vrtalnim kladivom. Z njim dan za dnem, v soncu, dežju, pa tudi v snegu, prodira v pobočje Grmade. Skupaj z njim vrta miner Bratuš Srečko, katerega je borba za obstanek pred mnogimi leti privedla sem iz sončne Goriške. Bratuši in Lešeku se včasih pridruži še mladi Lončarič, bodoči miner, ki se uči od starejših tovarišev, udarnikov.

Pod načeto skalo se neutrudno gibljejo žilave postave nakladalcev. Po dva polnita en voziček. Vsi hitijo in je težko presoditi, kdo je bolj uren. Ni zastonj med njimi 15 takih, ki so si že večkrat osvojili naslov udarnika. Med drugimi brata Jurkošek, od katerih je bil Alojz že tretjič proglašen za udarnika. Dnevno normo presežeta večkrat do 50 odst. Tudi Kozovinc in Zupanc ne zaostajata. Norme dosegajo vsi, čeprav so visoko postavljene.«

»Včasih moram presneto hiteti, da ne ostanem pod normo,« pravi udarnik Franc, eden izmed mlajših delavcev. »Delo je najlepše, ko načneta minerja gornjo plast, ker se kamenje na poti do tal dobro razdrobi. Drugače vzame precej časa prebiranje in drobljenje večjih kosov. Kadar moram prebirati in si pomagati s težkim kladivom se za normo res borim.« Njegove žilave roke in trde, od kamenja obrušene dlani pričajo o tem brez besed.

Med novinci se bori za naslov udarnika tudi istrski rojak Ivan Radojković, ki je spomladi odslužil vojaški rok in ostal v Celju.

Vzljubili so svoje trdo delo

Delo v kamnolomu se lahko opravlja le z velikimi fizičnimi napori. Zato gre toliko večje priznanje starejšim delavcem, ki so svoje najboljše moči že pustili v skalah, pa kljub temu ne zaostajajo za mlajšimi. Med temi je udarnik Kuzman Ignac s Frankolovega. Za seboj ima že 26 let dela v kamnolomu. Droben in žilav pa vztraja še naprej, ker je vzljubil svoje trdo delo. Njegova vrstnika Hubert Fuka in Jakob Mežnarič se tudi še čutita mlada in potrebna na svojih delovnih mestih. Iz oddaljene Svetine se vsako jutro po trdi temi odpravita na delo. Prav tako zvest svojemu delu je Primorec Kaučič Felicijan. Mlajši delavci imajo v teh delovnih tovariših vzore požrtvovalnosti in delovne zvestobe.

Moške so zamenjali z žensko delovno silo

Sledila sem poljski progi do barake, kjer mi je prijazno stisnil roko strojnik Viljem Božič, ki že 27 let upravlja poševno progo in spušča napolnjene vagone v 120metrsko globino. Božič je eden izmed tistih, ki ne poznajo neupravičenih izostankov. V dolgih letih je svojo vzpenjačo tako vzljubil, da pravijo drugi: »Prav gotovo bi umrl, če bi jo moral zapustiti.« Prav gotovo pa bi tudi vzpenjača brez Božiča ne delala kot doslej. Vagončke, katere Božič pošilja v nižino sprejemata Ambrož Štefan in Ivanka Ojsteršek. Prvi je prišel iz Vojvodine pred trinajstimi leti, Ivanka pa je doma poldrugo uro od Apnenika. Ko skreneta vozička s poševne proge na poljski tir, se obesita Štefan in Ivanka vsak na svoj vagon in zdrčita po nagnjenem terenu do »bunkerja«. Z isto spretnostjo kot Štefan zavre Ivanka z debelo gorjačo svoj vagon pred žrelom »drče«, v katero z oglušujočim bobnenjem izgine vsebina vagonov. Po »drči« steče kamenje do nakladalne postaje žičnice. Pri nakladanju žičnice so delali vsa leti štirje moški. Letos pa so obratne naprave izboljšali in delo opravljajo tri tovarišice, ki so z Ivanko edine ženske v podjetju.

Pri ustju »drče« smo našli osemnajstletno Tinko Sevšek, ki je kljub svoji nežni zunanjosti neustrašeno dregala z dolgo železno ročico v odprtino, iz katere kamenje naravnost bruha v vagončke. Pri odpremi vagončkov hitita Sonenvald Viktorija, mati treh otrok in Puser Angela, mati dveh otrok. Sevškova mi je zaupala, da se dobro razumejo in jim delo teče brez zastoja.

»Pa če se vam kaj pokvari?« sem vprašala Sevškovo, katere samostojnost mi je zelo ugajala.

»Tedaj pa je vedno pri roki mojster Sonenvald. Drugače je bilo včasih, ko so za taka popravila klicali strokovnjake z Dunaja. Sicer pa je malo motenj in polni vagončki neprestano nosijo rudo do peči. Po 300 vagončkov spravimo v dolino, če so v kamnolomu dovolj urni.«

Do konca leta bodo za 15 odstotkov presegli plan

Ko sem se poslovila od ženske posade, sem se zadržala nekaj časa še pri kurjačih, ki strežejo nenasitnim jaškovim pečem. Spet sem se seznanila s samimi starimi veterani. Alojz Borlak hodi že od 1924 leta z Vipote do Apnenika. Tudi Strašek Florijan in Cvetrežnik Miha kurita peč že sedemnajsto leto. Jaškova peč jim je že bolj znana kot domače ognjišče.

Ob odhodu me je upravnik povedel še v kovačnico, kjer že 22 let izdeluje orodje in popravlja strojne naprave tov. Zgornik Franc. Samoiniciativno rešuje pomanjkanje surovin s tem, da marsikaj novega napravi iz starega železa. Ker me je to zelo zanimalo, je za trenutek izginil iz delavnice in se vrnil z novo »grebelco«, svojim najnovejšim izdelkom. »Če pa kdaj nimam posebnega dela, pa se lotim nakladanja vagona,« mi je še povedal ob slovesu, »samo, da smo na tekočem.«

Ko sem se vračala v mesto, sem dohitela kurjača Strašeka in z njim nadaljevala pogovor, ki sem ga začela ob njegovi peči, ko mi je šegavo dejal, da bo prisiljen naročiti časopis, ker postaja pečovniški kolektiv popularen. Prijetno mi je bilo, ko sem poslušala njegovo pripovedovanje: »Kakor ura sem šel okoli peči,« je pravil o naporih v zadnjih mesecih, ko je tekla borba za plan in je delal še za bolnega sotovariša. »Pa ne le jaz, tudi drugi so hiteli. Z 10 odst. manj delovne sile smo izpolnili plan. Če bo vreme lepo, ga bomo do konca leta še za 15 odst. presegli.

Poslovila sva se z željo, da bi imel Strašek prav

Pred skupnim kongresom LMJ in SKOJ-a

Celjska mladina je izvolila delegate za skupni kongres SKOJ-a in LMJ

V petek se je zbralo čez 200 izvoljenih delegatov mladinskih organizacij iz Celja, da na predkongresni konferenci izvolijo delegate za kongres in pregledajo uspehe v tekmovanju.

Na kongresu bodo celjsko mladino zastopali Grabner Jože, sekretar OO LMS, Strika Milan, predsednik mladinskega aktiva Tovarne emajlirane posode in Kranjc Stane, načelnik finančnega oddelka pri GO LMS. Delegati so bili po izvolitvi navdušeno pozdravljeni od vseh navzočih.

V tekmovanju pred skupnim kongresom so mladinski aktivi v Celju dosegli prav lepe uspehe. Najboljši med njimi je še vedno aktiv Tovarne emajlirane posode, ki si je priboril zastavico skupnega kongresa in prehodno zastavico najboljšega tovarniškega aktiva. Slednjo je osvojil že tretjič in mu ostane v trajno last. Zastavico najboljšega šolskega aktiva je osvojila mladina vrtnarske šole v Medlogu, zastavico najboljšega aktiva med ustanovami pa mladinski aktiv bolnice. Na konferenci so dobili tudi najboljši mladinci pohvalne diplome za svoje požrtvovalno delo.

Konefrenca je sprejela več važnih sklepov, katerih izpolnitev bo še bolj dvignila uspehe naše mladine v borbi za izpolnjevanje planskih nalog in učvrstitev organizacije.

Okrajna konferenca SKOJ-a in LMJ v Mozirju

V nedeljo, dne 5. decembra 1948, je bila skupna okrajna konferenca SKOJ-a in LMS v Mozirju. Konference se je udeležilo 84 delegatov. Po referatu tov. org. sekretarja Atiška Ivana, kateri je podal analizo dosedanjega dela SKOJ-a in LMS okraja Mozirje, se je razvila živahna diskusija. V referatu so bili podani vsi uspehi, ki jih je dosegla mladina. Predvsem so se odlikovali aktivi v Lokovici, Pesjem, Gornjem gradu in rudniku Velenje, kjer so postavili in utrdili mladinske številke v rudniku. V referatu so bile nakazane tudi napake, ki so bile v glavnem nepovezava s KLO-ji in z množičnimi organizacijami. Slabost mladinske organizacije je bila v tem, da se je premalo borila proti kapitalističnim elementom na vasi in protiljudski duhovščini. V diskusiji, ki se je razvila, so diskutanti obravnavali probleme o zadružništvu, o kmečkih tečajih, ki se organizirajo, o študiju, o kulturno prosvetnem delu, o ustanavljanju igralskih družin v zimskem času, o vzgoji in kadru za vodstvo pionirske organizacije. Diskusija je pokazala, da mladina okraja Mozirje razume spajanje obeh organizacij. Mladina je pripravljena, da še z večjim elanom pomaga in sodeluje pri izgradnji domovine, prve Titove petletke na poti v socializem.

Po diskusiji je konferenca izvolila za delegate na skupni kongres SKOJ-a in LMJ v Beogradu, predsednika Okr. O LMS Tominca Toneta in organizacijskega sekretarja Atišek Ivana.

Konferenca je sprejela sklepe, po katerih se bo poživelo delo v mladinskih aktivih, pritegnilo še neorganizirano mladino, ustanovili se bodo kmečki tečaji, poživelo se bo kulturno prosvetno delo, predvsem z ustanovitvijo igralskih družin, postavilo najboljše mladince za pionirske voditelje, za vzgojo naših najmlajših. Ob zaključku konference sta bili poslani resoluciji CK KPJ in CS LMJ, v katerih mladina okraja Mozirje obljublja, da bo dosledno izvrševala vse sklepe skupnega kongresa SKOJ-a in LMJ. K. P.

V Belih vodah so ustanovili mladinski aktiv

Dne 28. novembra t. l. je bil v Belih vodah ustanovljen aktiv LMS, ki do danes zaradi težavnih terenskih prilik še ni obstojal. Ustanovitvi aktiva so nudile vso pomoč vse množične organizacije v Belih vodah. Sestanku je prisostvoval tudi mladinski instruktor tov. Puncer, ki je govoril o pomenu mladinske organizacije ter jim prikazal vse naloge, ki stoje danes pred mladino.

Po izvolitvi odbora aktiva je bila izvedena volivna konferenca, kjer so izvolili dva delegata, ki bosta zastopala aktiv na okrajni konferenci.

Mladinci in mladinke v Belih vodah so se izrazili, da bodo kljub težkim terenskim prilikam pokazali, da so vredni člani Ljudske mladine Jugoslavije. Obvezali so se, da bodo vključili 80 % mladine v organizacijo, sestanke bodo imeli redno vsakih 14 dni ob nedeljah, naročili bodo 12 številk »Mladine«, imeli bodo študijske sestanke redno vsakih 14 dni, na katerih bodo prestudirali vso snov, ki je predvidena po načrtu ter pomagali množičnim organizacijam pri reševanju vseh gospodarskih nalog.

Aktivu LMS Bele vode želimo obilo uspeha v njegovem nadaljnjem razvoju in vsestranskem delu pri izgradnji socializma v naši deželi. L. P.

V Planini je otvorjen Zdravstveni dom

V nedeljo je bil slavnostno izročen svojemu namenu zdravstveni dom na Planini, ki je obenem prvi zdravstveni dom, zgrajen v okraju Celje-okolica. Postavitev zdravstvene ustanove v kraju, daleč od bolnice, je bila pereča potreba Planine, ki je bila rešena šele sedaj, po naši veliki družbeno-ekonomski preobrazbi, ko je nova ljudska oblast pristopila k proučevanju problematike na polju ljudskega zdravstva.

Zdravstveni dom v Planini je opremljen z posvetovalnico ja matere in dojenčke, z dečjim dispanzerjem in splošno ambulanto. V kratkem bo odprta ordinacija za zobozdravstvo in dokončno opremljeno kopališče.

Ko je zastopnica okrajnega izvršilnega odbora tov. Borovšak Helena predala zdravstveni dom zaslužnim Planinčanom v uporabo, je izrazila željo, da bi tej svečanosti kmalu sledila otvoritev zadružnega doma, ki bo dal Planini tudi novo gospodarsko in kulturno-prosvetno zredišče.

V Zabukovci pa zobna ambulanta

1. decembra je pričela z delom zobna ambulanta zdravstvene službe zavarovancev v Zabukovci, ki zaenkrat služi samo zavarovancem in njihovim svojcem. Svojo novo pridobitev so toplo sprejeli vsi delovni ljudje v Zabukovci, ki so morali doslej za pot do zobozdravnika izgubljati dragoceni čas in celo izostajati iz produkcije.

Ambulanta je bila izročena v upravljanje zdravniku dr. Rasiewieczu in dentistu tov. Hermanu.

Otvoritev zobne ambulante v Zabukovci je že drugi veliki prispevek na polju socialno-zdravstvenega skrbstva v okolici Celja v letu 1948.

Drameljski delovni kmetje se hočejo iznebiti odvisnosti od večjih

Priprave za gradnjo našega zadružnega doma in začetna dela, kakor lomljenje kamna, dovoz peska, gramoza, izkop temeljev in betoniranje, vsa ta dela so pritegnila lepo število prostovoljcev, med katerimi seveda prednjači mladina. Ker poznamo naše Dramljčane, vemo, da se bodo prijavljali še novi ter pomagali s prostovoljnim delom graditi lepšo bodočnost našemu kraju.

Ko gradimo zadružni dom, vemo prav dobro, da se pri današnjem hitrem gospodarskem razvoju, pri rekonstrukciji našega kmetijstva in s splošnim preporodom naše vasi, med množico zavednih in poštenih državljanov, nujno in neizogibno pojavljajo ljudje, ki z dejanji kažejo, da v našo skupnost ne spadajo.

Dramlje so značilen kraj večine bajtarjev in revnih kmetov ter nekoliko velikih in močnih kmetov. Med njimi najdemo tudi danes takšne, ki jim ni všeč, da odhaja cenena delovna sila drugam, da se vključuje vse bolj in bolj v industrijo, zato ker bi hoteli še naprej izkoriščati razmere naših bajtarjev, kakor so delali to nekoč.

Danes ko se vrši neizprosna in ostra borba proti izkoriščevalcem in proti vsem načinom in oblikam, ki do tega vodijo, ko ustvarjamo družbo, v kateri bo vsako izkoriščanje človeka po človeku izginilo, je prav in potrebno, da pokažemo odkrito na ljudi, ki zastopajo nasprotno stališče in ki so zato seveda tudi sovražni naši ljudski oblasti in naporom naših delovnih množic.

Jager Alojz iz Jarmovca hodi iskat po vasi delovno silo ter izkorišča svoj gospodarski položaj velikega kmetą s tem, da jih veže na razne protiusluge, ne oziraje se na to, če jim čas dopušča ali ne. Govorimo o njem zato, ker vemo, da se ne boji v to svrho izkoriščati ničesar, niti vere in da je svoj sovražni odnos do skupnosti pokazal tudi tedaj, ko so prišli tovariši k njemu z namenom, da bi ga vključili v delo pri gradnji zadružnega doma, pa jim je odgovoril, da on zadružnega doma ne potrebuje in da zato tudi ne bo vozil in delal. Mi Dramljčani ga razumemo, če ne čuti take potrebe in smo mu hvaležni, da je nam to še javno potrdil, zagotavljamo pa njemu in sličnim, da pa večina tako potrebo čuti, da bo zato zadružni dom gradila in izgradila, in sicer v nemali meri zato, da se dokončno osvobodi raznih »uslug in protiuslug« in izkoriščanja.

Mi bomo še z večjim elanom delo nadaljevali ter gledali, da si ustanovimo tudi ekonomijo in strojni odsek tako, da bomo končno tudi gospodarsko postali neodvisni in svobodni od takih »prijateljev« skupnosti.

Pohujševalec mladine duhovnik Noč Matija iz Krškega je prejel zasluženo kazen

Dne 4. novembra se je vršila javna razprava pred okrajnim ljudskim sodiščem v Brežicah proti nemoralnemu duhovniku in pohujševalcu mladine, upokojenemu župniku Noču Matiji iz Krškega.

Razprava je razgalila vso moralno pokvarjenost človeka v duhovniški obleki, ki je izkoriščujoč svoj poklic, izrabljal na najbolj ogaben način za izživljanje svoje pohote mladoletne dečke od 9 do 14 let starosti. Za razpravo samo je vladalo veliko zanimanje. Razpravi je prisostvovalo okoli 200 ljudi, ki so se hoteli prepričati o resnici nemoralnega pohotnega izživljanja duhovnika Noča.

Zastopnik javnega tožilca je župnika Noča obtožil, da je kot duhovnik in veroučitelj zlorabljal svoj vpliv in verska čustva na zvijačen način in pod pretvezo pripravljanja na prvo obhajilo, spoved, birmo in pouka verouka, privabljal v svoje stanovanje nedoletno deco moškega spola v starosti od 9 do 14 let. Kot tak je samo po osvoboditvi od leta 1945 dalje vse do izsleditve po organih ljudske oblasti privabil neugotovljeno število, več kot 23 dečkov iz Krškega in okolice, jih zavajal in zavedel k nenaravnim nečistostim in nenaravnemu spolnemu izživljanju med osebami moškega spola, samo, da zadosti svoji pohoti. Ko je javni tožilec zaključil obtožnico z besedami »Predlagam, da se obtoženca najostreje kaznuje,« je nastal v dvorani buren aplavz.

Sodišče je prešlo za tem k zasliševanju obtoženca.

Predsednik: Ali ste razumeli obtožnico?

Obtoženec: Da.

Predsednik: Ali se čutite krivega?

Obt. (po daljšem presledku): Da.

Predsednik: Ali se zavedate krivde?

Obtoženec: Da. Pripominjam, da sem živčno razkrojen. (V dvorani smeh.)

Ko ga je predsednik sodišča vprašal, če je bil tudi pri početju teh stvari živčno razkrojen, je obtoženec molčal. Tekom nadaljnjega zasliševanja je obtoženec v celoti priznaval svoja dejanja.

Predsednik: Kdaj ste začeli s svojim nemoralnim izživljanjem?

Obtoženec: To je bilo, mislim, nekako leta 1908, ko sem služboval kot kaplan v Tržišču. Pozneje, to je bilo med prvo svetovno vojno, sem začel z načrtnim vabljenjem moških oseb k sebi, predvsem mladih pubertetnih dečkov, pod pretvezo igranja na mojem domu.

Potem mu je predsednik sodišča citiral njegove izjave iz zapisnika zaslišanja, katere je podal v preiskavi. Na vsa nadaljnja vprašanja predsednika sodišča je svojo krivdo pritrjeval in priznaval.

Sodišče je prešlo k dokazovanju in je bil med drugimi zaslišan kot priča dekan Kurent iz Krškega.

Predsednik: Gospod dekan, od kdaj poznate duhovnika Noča?

Priča Kurent: Stanovskega kolego, gospoda Noča poznam, odkar se je priselil v Krško leta 1938.

Predsednik: Ali vam je bilo znano za nemoralna početja obtoženega Noča.

Priča: Zato nisem vedel, le ob neki priliki mi je prišlo to na ušesa, od koga, se ne spominjam. Takrat sem gospoda Noča opozoril, od njega pa sem dobil negativen odgovor.

Predsednik: Iz dokazilnega materiala je razvidno, da ste bili vi o njem obveščeni ustmeno po neki osebi in pismeno.

Priča: Tega se ne spominjam.

Predsednik (čita): »Ker mi je sin povedal, kaj se je zgodilo pri Noču, sem poslala tovariša S. naj gre h gospodu dekanu, mu to pove in proti temu protestira. On je šel in mu tudi povedal. Ker je bilo potem vse tiho, sem poslala gospodu dekanu še eno pismo. Občutila pa sem, da me je gospod dekan od tega časa dalje grdo gledal, mojemu sinčku pa očital, da je prav, da smo nesrečni, ker ne hodimo v cerkev.« — Ali se sedaj spominjate?

Priča: Da, sedaj se spominjam, da je bilo tako.

Predsednik: Zakaj niste vi onemogočili dohod mladine h gospodu Noču?

Priča: Jaz sem od tega časa dalje odvajal mladino od gospoda Noča.

Predsednik: To se pravi, da ste le vedeli.

Priča: Ni mi bilo čisto, ker sem ob neki priliki le vprašal njegovo kuharico, če je kaj res, kar se govori. Ona mi je dejala, da nič kaj takega ne zapazi. Od tega časa dalje nisem nič reagiral. Sram me je, ker moram stati pred visokim sodiščem zaradi takega početja mojega stanovskega kolege.

Sodišče je za tem odredilo v zaščito javne morale in zaščito prič — nedoraslih otrok tajni del razprave. V tem delu razprave so priče — nedorasli dečki v spremstvu staršev potrdili Nočeva nemoralna dejanja.

V nadaljevanju javne razprave je priča mali 13-letni pionir opisal zvijačen in premišljen način privabljanja njega in sošolcev k nenaravnim nečistostim, čemur pa se je on sam uprl. Jokajoč je izjavil: »Pionirska organizacija, Partija in OF nas kaj takega nikdar niso učile. Od strani teh smo slišali vedno le dobre nauke. Protestiram pred visokim sodiščem proti početju Noča, v imenu prizadetih tovarišev pa prosim starše in sodišče, da nas ne obsojajo, ker so se nekateri od nas pod vplivom Noča kot župnika, sramovali zaupati se staršem.«

Besede mladega pionirja so publiko močno ganile, tako, da so mnogim prišle solze v oči.

Predsednik: Obtoženec, ali se upate pogledati temu dečku v oči?

Obtoženec je na to trmoglavo molčal in gledal na tla.

Predsednik: Ali poznate vse te dečke, ki so pričali tukaj?

Obtoženec: Poznam.

Predsednik: Ali se spominjate, koliko jih je bilo?

Obtoženec (skomizgne z rameni in molči).

Predsednik: Najbrž se ne spominjate, ker jih je bilo preveč.

Obtoženec: Da.

Predsednik: Ali je škofija vedela za to vaše početje?

Obtoženec: Škofija ve, da sem homoseksualec.

Predsednik: Na kakšen način ve.

Obtoženec: Že škof Jeglič me je klical zaradi tega k sebi. Prav tako me je klical na zagovor škof Rožman. Ob tej priliki mi je dejal, naj se omejim, da me ne dobi svetna oblast. Poslal me je v Ponikve, češ, da je tam več žensk za izživljanje.

Predsednik: Ali so tudi drugi cerkveni krogi vedeli za to?

Obtoženec: Zato sem bil zaslišan leta 1929 od župnika Franca Dolinarja v Cerkljah na Gorenjskem.

Predsednik: Kakšno cerkveno kazen ste dobili za to?

Obtoženec: Nič drugega, razen par očetovskih opominov. Že prej pa sem bil na lastno željo upokojen.

Predsednik: Ali ste imeli še v nadalje pravico do opravljanja cerkvenih obredov?

Obtoženec: Sem.

Po končanem posvetovanju je predsednik sodišča objavil razsodbo. Župnik Noč Matija je bil obsojen na 10 let odvzema prostosti in 5 let izgube častnih in državljanskih pravic. S tem je bila razprava zaključena.

Razprava proti Noču Matiji je pokazala vso pokvarjenost in farizejstvo tega duhovnika, ki je četrt stoletja zastrupljal mladino. Pri vsem tem pa je še užival potuho škofa Rožmana, kateri ga je celo svaril, naj se pazi pred svetno oblastjo. Če se je obsojenemu Noču posrečilo prikrivati svoja gnusna početja vso dobo, tega ni mogel prikriti pred sedanjo ljudsko oblastjo, od katere je prejel zasluženo kazen, kakor jo je in jo bo vsak zločinec, pa naj bo to duhovnik ali kdor koli.

Prednji primer pa naj bo temeljito opozorilo vsem staršem prizadetih otrok, katerih niso zaupali pionirskim organizacijam, temveč v pogubljajočo vzgojo podlega duhovnika Noča.

Za boljšo preskrbo Celja z mlekom bo treba podvzeti ostre ukrepe

V oktobru in novembru je nastalo v Celju nenadno pomanjkanje mleka, ki ima za posledico zmanjšanje obrokov dojenčkom, bolnikom in starčkom. Ogorčenje prizadetih potrošnikov — delovnih celjskih ljudi, ki je zaradi tega nastalo, je popolnoma upravičeno, kajti ti ljudje dajejo nesebično vse svoje sile za čimprejšnjo izgraditev socializma, delajo, da bi čimprej oskrbeli kmeta s potrebnimi stroji in orodjem in pričakujejo, da bo tudi kmet prispeval svoj delež k skupnim naporom. Pereče vprašanje preskrbe industrijskih centrov z mlekom pa je dobilo zadnji čas tako obliko, da nikakor ni v skladu z načelom, za katerega se borita delovni kmet in delavec v mestu: »Kmet delavcu — delavec kmetu«. Kdo je kriv, da je temu tako?

V zbiralnici »Mlekoprometa« v Celju je padel dotok mleka v preteklem mesecu za blizu 2000 litrov. Ta padec se nanaša predvsem na okraj Celje okolico — zlasti na Savinjsko dolino in šentjurski sektor, na kraje, kjer je najbolj zasidran kulaško-špekulantski element. V zadnjem mesecu je popolnoma prenehal dotok mleka iz krajevnega odbora Gotovelj, v Vranskem so krili le še lastne potrebe za Mladinski dom in druge. Občutno se je zmanjšala dobava mleka tudi s Frankolovega in Vojnika. Ob stvarni primerjavi oddaje mleka se je ugotovilo, da oddaja Kozjanski predel, ki je v primeru z ostalimi bogatimi kraji drobno kmečki, dnevno 1500 l mleka več, kot pa cela Savinjska dolina.

Člani odseka za odkup pri OLO Celje-okolica, ki so na terenu raziskovali vzroke slabe oddaje mleka, so prišli do zanimivih ugotovitev, ki pa v stvari dajejo isto analizo kot v vseh primerih odkupov in drugih gospodarskih akcij, pri katerih pride na videlo pripravljenost posameznikov za izpolnjevanje dolžnosti do skupnosti: bogati kmetje, prenasičeni z denarjem in boni, nimajo interesa prodajati mleko, ker ga raje krmijo prašičem, da bi dobro vzrejene čimboljše prodali na prostem trgu. V zvezi s tem je pripomniti, da so pri mnogih kmetih našli neprijavljeno živino, predvsem prašiče.

Tipičen primer kulaka, ki misli le na sebe, je Bukovšek Franc iz Stranic, ki na svojih 48 hektarih zemlje goji samo dve kravi, da mu ne bi mogel kdo očitati, ker ni doslej oddal niti litra mleka. Podobno je s kmetico Valčič Antonijo iz Križevcev, ki je od treh krav oddala le 31 litrov mleka v maju in 61 litrov v oktobru. Brez dvoma Bukovšek zavaja še ostale k neoddaji, kajti njegov sovaščan Koklič Anton je brez vzroka prenehal z oddajo in izjavil, da ne bo več oddajal.

Iz Gotovelj celjski otroci ne dobivajo nič več mleka. Veliki kmet Jošt Miha pa si zaradi tega ne beli glave. Mleko svojih štirih krav raje privošči drugim živim bitjem — njegovi prašiči ga prav gotovo ne bodo pogrešali. Tako gleda na oddajo mleka tudi lastnik treh krav Antloga Jože in Gajšek Franc iz Petrovč, ki še sploh ni oddal nič mleka.

Stanje z mlekom je v zadnjih tednih postalo posebno kritično. Dojenčki dobivajo le pol litra mleka dnevno, ostali še manj. Delovno ljudstvo v Celju in industrijskih centrih upravičeno pričakuje energičnih ukrepov s strani ljudske oblasti napram povzročiteljem tega stanja.

Mizarja Strahovnika bi morali postaviti pred sodišče

Vedno večje potrebe mizarskih izdelkov, tako stavbenih kot pohištvenih nam narekuje, da v obstoječih delavnicah in mizarskih obratih proizvajamo kolikor mogoče več, da bi krili veliko povpraševanje. Posebno stavbeno mizarstvo mora izpolniti visoke planske naloge, ter s tem zagotoviti, da nove stanovanjske hiše, uradi, delavnice in tovarne čim prej lahko služijo ljudstvu.

Takih misli, pa ni lastnik strojne mizarske delavnice v Žalcu Strahovnik Karel. Kljub temu, da bi v njegovi delavnici lahko delalo v dveh izmenah 40 pomočnikov in vajencev in kljub temu, da je za časa stare Jugoslavije zaposleval 20 delovnih moči, ima danes le 8 pomočnikov in 3 vajence. Dobro je vedel, da njegovo podjetje ni zadosti izkoriščeno, a ni zaposlil delovnih moči. Ob neki priliki je dejal svojemu pomočniku, da ni vredno zaposlevati novih, ker se ne izplača.

Iz tega zaključimo, da je Strahovnik sabotiral plan in če je tako, ga ljudstvo, ki vlaga vse sile za njegovo izpolnitev lahko le obsoja in ga smatra za nasprotnika. Njegovo sedanje stališče narekuje, da mu pogledamo tudi v preteklost. Izkoriščal je svoje pomočnike in vajence in si na račun njihovih žuljev pred vojno postavil tako veliko delavnico. Med vojno pa je bil veren pristaš okupatorja in mu kot verman vneto pomagal.

Pred kratkim je z OLO napravil pogodbo za prodajo svoje delavnice. Če so mu že na okraju spregledali sabotiranje plana, izkoriščanje delavcev in udeležbo v borbi proti ljudstvu v času NOB mu je ljudstvo ne bo. Zato bi bila zahteva — s takimi ljudmi pred sodišče — bolj umestna kot pa dati mu 400.000 din za delavnico.

Izmed štirih večjih špekulantov s krompirjem v mozirskem okraju sta dva župnika

Odkup krompirja v mozirskem okraju prvotno ni uspeval. Mali kmetje so svojim obveznostim zadostili, ker so se docela zavedali važnosti odkupa krompirja, toda drugače je bilo z velikimi kmeti. Veliki kmetje so pričeli uredbo o obvezni oddaji krompirja sabotirati s tem, da so krompir skrivali v skritih bunkerjih, na podstrešjih ga zametali pod repo in korenje, pod seno itd.

Ker vsi pozivi odkupne uprave pri OLO na velike kmete niso nič zalegli, je bil Izvršni odbor primoran pristopiti k energičnim ukrepom. Po KLO-jih je poslal okrajne komisije, ki so imele nalog, da najdejo skrit krompir. Uspeh ni izostal. Pri velikih kmetih so komisije ugotavljale, da so imeli v kleteh samo droben krompir, lep debel krompir pa skrit na raznih mestih svojega gospodarstva. Naj navedemo samo štiri tipične primere:

Prinovšek Jakob, kmet v Ljubiji št. 27 poseduje 8 ha zemlje. Od KLO-ja je prejel nalog za 1. obvezno oddajo 58 kg krompirja, za 2. pa 100 kg. Od obeh obveznih oddaj je Prinovšek izpolnil samo prvo, za drugo se je pa izgovarjal, da nima krompirja. Šef trgovinske inšpekcije pri OLO, član NM in član KLO so v njegovi kleti našli še 140 kg debelega krompirja in okoli 440 kg drobnega. Pred nadaljnjim pregledom je omenjena komisija vprašala Prinovška, njegovo ženo in služkinjo, če je krompir še v kakšnem drugem prostoru. Vsi so odgovorili, da je v kleti ves njihov krompir, kar so potrdili tudi s pismeno izjavo. Pri natančnem pregledu pa je komisija našla na skednju v senu še tri zaboje skritega krompirja.

Drev Ivan, kmet v Slatinah pri Šmartnem ob Paki ima 11.74 ha obdelovalne zemlje. Od KLO-ja je prejel nalog za oddajo 604 kg krompirja, ponovno pa še 600 kg. Prvi obvezni oddaji je zadostil, za drugo pa se je izgovarjal, da je še čas ter da ima krompirja premalo. Pri pregledu je komisija ugotovila, da ima v kleti in shrambi 1325 kg prebranega krompirja. Drev Ivan je komisiji izjavil, da je v kleti ves krompir in da nima nič skritega. Komisija pa je pri nadaljnjem pregledu našla pod stopnicami v bunkerju pokrit em s slamo in deskami še 4 zaboje lepega krompirja, v senu pa skritih 3000 kg raznih jabolk. V kleti je ugotovila 3830 litrov jabolčnika, v stelji pa je imel skrit še en sod 800 litrov jabolčnika, en sod 430 litrov pa založen z repo. Poleg omenjenih količin je komisija našla v senu skrite še neugotovljene količine pšenice, fižola itd. — Svinj je komisija ugotovila 23, dočim je imel prijavljene samo tri. Kmet Drev je eden največjih kmetov v KLO Šmartno ob Paki in je tipičen primer špekulanta. Upravnikom menz, nakupovalcem OZKZ, nakupovalcem KZ in drugim, ki so prišli k njemu zaradi nakupa jabolk, se je izgovarjal, da jih sploh nima. Pred vojno je preganjal in uničeval bajtarje, kupoval mala posestva itd.

Žalostno je tudi to, da je njegov sin kurir pri KLO Šmartno ob Paki in da je hodil po terenu zaradi oddaje krompirja. Jasno je, da KLO Šmartno ob Paki ni mogel zadostiti obvezni oddaji, če je pošiljal sina največjega kmeta odkupovati krompir.

Pri Hohnec Josipu, župniku v Šmartnem pri Velenju je komisija ugotovila 3.350 kg krompirja. V župnišču so tri osebe. Če od ugotovljene količine krompirja odštejemo krompir za prehrano treh oseb, za hrano svinj in za seme skupaj 1000 kg ostane še 2350 kg. Gospodinja tega župnišča Mavrič Antonija pa je hodila na pobudo župnika Hohnjeca jokati na KLO Šalek, da ne morejo oddati niti 100 kg krompirja. Prišel je tudi Hohnjec in trdil, da ne more oddati krompirja, ker istega nima. Prav tako je lagal tudi članom Okrajne kontrolne komisije. Pri pregledu pa se je ugotovilo, da ima v kleti 3350 kg krompirja in poleg tega še pet neprijavljenih prašičev. Predsednik KLO Šalek Pregelj Franc pa je kriv, da je dobil Hohnjec le 100 kg obvezne oddaje krompirja ter je tudi proti temu uvedena preiskava.

Nikolič Jurij, župnik v Lučah zaradi malomarnosti predsednika KLO Firšt Stankota ni dobil odločbe o obvezni oddaji presežkov krompirja, čeprav je istega imel. Poleg tega je Nikolič utajil oziroma ni prijavil 7 svinj, katere je prodajal po zelo pretiranih cenah tamkajšnjemu prebivalstvu.

Iz navedenil primerov sledi, da se po nekaterih KLO-jih še vedno nahajajo ljudje, ki ščitijo interese velikih kmetov — kulakov, interese protiljudskih duhovnikov-špekulantov na škodo delovnega ljudstva, na škodo skupnosti. Navedeni primeri pa tudi dokazujejo, kako duhovščina sabotira razne uredbe o odkupih, da prikriva z lažmi svoje pridelke kakor največji špekulanti. — Župnika Hohnjec in Nikolič raz prižnice govorita, da je laž greh, govorita tudi o ljubezni do bližnjega, sama pa se seveda tega niti najmanj ne držita.

Gornje, pa tudi njim podobne, pa bi morali kaznovati, ne tako, da bi malo občutili, pač pa, da bi jim odvzeli zemljo, ker izgleda, da bi jih le na ta način lahko odvrnili od nadaljnjih sabotaž v škodo delovnih ljudi. L. F.

Zdravstvena služba v Zdravstvenem domu na Planini

1. Posvetovalnica za matere in dojenčke: vsak ponedelje od 8. do 9. ure.

2. Dečji dispanzer (za malo in šolsko deco): vsako sredo, četrtek, petek in soboto od 8. do 9. ure.

3. Splošna ambulanta: vsak dan razen torka od 9. do 11. ure.

Na te uradne ure opozarjamo prebivalstvo. Posebej pa še pozivamo učiteljstvo, da pošilja slabotno in bolehno šolsko deco k pregledu v dečji dispanzer.

Okr. zdravnik: Dr. Bitenc Maks

Pred dnevom JA

Savinjska četa

Kadar govorimo o naši armadi, mislimo na ljudstvo, ki je v težkih dneh svoje zgodovine zgrabilo za orožje ter z njim toliko sovražnika vse dotlej, da mu je zasijala že stoletja pričakovana svoboda. Govoriti o naši armadi, se pravi govoriti o smelih ljudeh, ki so kljub nepopisnemu terorju in preganjanju pregnali temo fašizma, razbili zarjavele okove kapitalizma ter dali vsem narodom Jugoslavije tisto, kar so najbolj želeli — ljudsko oblast. Govoriti o naši armadi, se pravi govoriti o veliki izkušenosti, neprecenljivi požrtvovalnosti članov in voditeljev komunistične partije, iz katerih so vznikle prve korenine naše zmagoslavne vojske.

Iz ljudstva je nastajala, služila ljudstvu in mu služi danes. V temnih rovih, dušečih fabrikah, mračnih bajtah se je snovala kalila v pomanjkanju, mrazu, trpljenju ter končno zrastla v silo, ki skrbno bdi nad velikimi pridobitvami, ki jih je izvojevala.

Iz posameznikov se je strnjevala v četice, zrastla v batoljene, brigade, korpuse ter divizije ter se slednjič združila v veliko Jugoslovansko armado. Zato danes naš sleherni vojak čuti, da je naslednik borca, ki je leta 1941 položil temelje za zgraditev armade in danes ob priliki obletnice se z njim spominja sleherni naš človek na akcije in pohode prvih čet.

Ena izmed teh je bila po Celju in okolici najbolj znana Savinjska četa.

* * *

Mračni so hodili takrat ljudje, ko so po mestih ter vaseh zaropotali nemški motorji in maloštevilni so bili tisti, ki so Nemce sprejeli s cvetjem. Zakaj, čutili so, da je napočilo nekaj strašnega za vse, kar je njihovega. Možje in fantje so se črnih vojakov izogibali, ženske so se pred njimi zaklepale, dekleta so se jim skrivala in pred njimi bežala.

»Kaj bo zdaj?« so se ljudje tiho, komaj slišno spraševali.

»Kaj bo zdaj?« je leglo na Savinjsko dolino.

Takrat, ko je to vprašanje obtičalo v mnogih grlih, pa so se sestali komunisti v Št. Pavlu in Zabukovci ter pretresali direktive Partije. Tu so dobili komunisti odgovor. Odgovor so dobili ostali:

Priprava na oborožen odpor!

Treba je bilo zbrati orožje, poskrbeti za hrano, obrazložiti ljudem, za kaj gre. Take in podobne naloge so stale pred našimi komunisti in izvajali so jih dosledno. Od časa do časa so prihajali domov, vprašali kaj je novega, nato zopet odšli, kajti direktiva njihovega vodstva, ki se je balo za svoje člane, je bila: »Ne spite doma!«

Reberšak in Klemen sta odšla čez Mrzlico v Trbovlje po suho hrano, Vipotnikovi so pripravljali vse potrebno v Zabukovci, dočim so Letonja, Šprajc Cilenškovi ter ostali dajali navodila ljudem po Grižah, Migojnicah in okolici ter prepričevali tiste, ki so v okupirani Štajerski videli staro Avstrijo.

Mladinec Lado je dvignil iz dna struge puškomitraljez, ga skrbno osnažil in predal Reberšaku, ki je takrat imel nalogo skrbeti za shranjevanje orožja. Bil je to prvi puškomitraljez poznejše savinjske čete. Peter je skrbno zbiral puškine naboje. Komad za komadom je prinašal od ljudi, jih doma zakopaval in nato oddajal pravemu v roke.

Nemci so vohali, pripravljali aretacije. Vedeli so, da se nekaj godi, toda kaj in kje, tega niso mogli izluščiti. Pričele so se prve proti Nemcem naperjene akcije. Tam so izginili nemški kažipoti, drugod napisi — na delu so bili SKOJ-evci.

Nemci so se razburjali, ljudje pa so se tiho smejali. Vedeli so, da se pripravlja nekaj, kar bo dalo duška njihovemu notranjemu gnevu.

Kakor če se odtrga plaz ter s truščem in hruščem zdrči v dolino, je zagrmelo po naši zemlji.

»Nemci so napadli Sovjetsko zvezo!«

Zopet so se zbrali komunisti; to pot še z vse resnejšimi obrazi. Vedeli so, da dobiva zdaj borba drug značaj in da je treba nastopiti proti Nemcem s puškami v rokah. Izvršila se je grupacija ljudi. V Megojnicah sta ostala na pol v ilegali samo Cilenškova Julka ter Jeromeljeva. Imeli so nalogo organizirati prehrano. Vsi ostali, ki so doslej pod pretvezo bolovanja izostajali od dela, kjer bi jih lahko zalotila nemška policija, so odšli v gozd. Izkopali so orožje in v Savinjski dolini so bile osnovane prve štiri oborožene skupine. Prva si je poiskala zatočišče v rozdovih Šmohorja, druga se je nastanila v Grabnih pod Bukovco, dočim sta se ostali dve držali v bližini Sv. Pavla pri Preboldu.

Z dvema puškama je bila oborožena prva skupina, druga je posedovala eno lovsko puško, dva revolverja in 4 mine, ostali niso bili nič bolje oboroženi, vendar bile so po svoji volji do odpora, ki jim ga je narekovalo neizmerno sovraštvo do fašizma, neprekosljive. Kljub temu, da še takrat z Nemci ni bilo večjih prask, so imele vse skupine ogromno dela. Saj se je bilo treba bolje oborožiti, razširiti radiovesti, zasigurati prehrano, poiskati razne vezi, spreobrniti zaslepljence.

Vroči poletni meseci so postajali tudi za Nemce vedno bolj vroči.

Šprajc in Cilenšek sta poslušala radiovesti in jih dnevno širila tipkane med ljudi. Iz nemškega vojaškega magazina je bilo ukradeno orožje.

Žene okolice Celja so si izvolile nov okrajni odbor in si postavile nove naloge

AFŽ organizacije za Celje-okolico so se 80odst. udeležile okrajne volivne konference dne 26. novembra, da so izvolile svoj nov okrajni in izvršni odbor s predsednico Pirnat Anico in sekretarko Krivec Nado na čelu in da so, obenem s pregledom dosedanjega delovanja začrtale pot v novo delovno obdobje.

V času med II. in III. kongresom AFŽ Slovenije so žene okraja Celje-okolica pokazale razveseljiv dvig zainteresiranosti na sodelovanju v socialistični graditvi domovine, tako v samem vključenju v produkcijo, na zadružnem sektorju, kjer je v odborih 70 kmetijskih zadrug 151 žena, pri gradnji zadružnih domov, kjer so dale 15.815 delovnih ur in 58.616 din, pri upravah socialnega fonda in zbirnih akcijah sploh. Tako so zbrale 23.856 din za goriško deco, 26.589 din za trpečo Grčijo, preko 250.000 din v materialu in denarju za počitniške kolonije, mladinske akcije in domove, preko 1,000.000 din pomoči pa je dala AFŽ organizacija v letih obnove.

Ob sodelovanju in vzpodbudi AFŽ odborov posluje redno 11 materinskih posvetovalnic, dva doma igre in dela, šivalnica v Grižah in otroška igrišča v Vojniku, Žalcu in Laškem.

Pač pa se je ta splošna delovna pripravljenost premalo zajela v politično aktivnost organizacije. Okrajni AFŽ odbor je nudil podeželju premalo pomoči in opore pri ideološki prevzgoji žena. To se je pokazalo tako pri sami OF organizaciji, kjer še vedno 20 odst. žena ni vključenih, kot pri volitvah v ljudske odbore, kjer se je število odbornic celo zmanjšalo in pri volitvah v AFŽ odbore, ki jih je 37 izvedlo z dokaj slabo udeležbo. Žena si želi izobrazbe in spoznavanja novih uredb in oblik, kar nam kaže že zanimanje za 3dnevni upravno politični tečaj, ki ga je priredil okrajni odbor AFŽ in se ga je udeležilo 81 tovarišic. Potrebno je torej le njih pravilno usmerjanje, iznajdljivost in praktičnost v prijemih. Zato si je konferenca zadala sledeče sklepe, ki so obvezni za vsako zavedno članico organizacije:

1. Zainteresiranje in vključitev zaostalejših žena, zlasti na vasi v množično kontrolo in ljudsko inspekcijo.

2. Aktivno sodelovanje v razvoju zadružništva in ustanavljanju zadružnih ekonomij kot utrjevanju socialističnega sektorja v kmetijstvu.

3. 3000 prostovoljnih delovnih ur v letu 1949 pri gradnji zadružnih domov.

4. Organiziranje gospodinjskih in gospodarskih tečajev v zimskem času ter vključevanje v izobraževalne tečaje pri ljudsko-prosvetnih svetih.

5. Pomoč zaposleni ženi in materi z ustanovitvijo domov igre in dela predvsem v industrijskih krajih Št. Pavel, Liboje, Škofja vas, Griže, Zabukovca, da se bodo brez skrbi za otroka posvetile svojemu delu.

6. Ideološki dvig funkcionark — 70 tovarišic bo poslano v politični tečaj.

7. Dvig števila naročnic za revijo »Kmečka žena« za 400 in splošna skrb za aktivizacijo na kulturno prosvetnem področju.

8. Prireditev »Novoletne jelke« za naše najmlajše v povezavi s pionirsko organizacijo.

9. Najtesnejše sodelovanje z vsemi množičnimi organizacijami, zlasti z Ljudsko mladino.

10. Vse sile v borbo za mir, razkrinkavanje zločinskih nakan zapadnih imperialistov — hujskačev nove vojne, pobiranje in odpošiljanje protestnih podpisov in resolucij proti njim.

Okrajni sekretar tov. Ocvirk je ženam v dojemljivi, dostopni obliki prikazal razvoj našega gospodarskega in političnega življenja, naše odnose do starih kapitalističnih in izkoriščevalskih ostankov in njih zastrašujoči vpliv zlasti med ženami, na naše borbene ukrepe proti njim; podčrtal je naloge, ki jih v interesu splošnega blagostanja postavlja naše vodstvo, naša Partija in katerih ostvaritev pomeni tudi ženam položaj in življenje, ki jim po naši državni ureditvi pripada.

Vsa izvajanja tov sekretarja so izzvenela v jasno napotilo in kažipot k izvrševanju vseh sprejetih sklepov.

V diskusiji so žene poudarile svoje lokalne uspehe in svojo pripravljenost nadaljnih doprinosov. Tako so v Grižah priredile uspelo akademijo in so dobiček 35.000 din razdelile Rdečemu križu in zadružnemu domu, kjer so na gradilišču opravile 2187 delovnih ur. Zimski čas bodo porabile za študij in kulturno prosvetne akcije.

Tudi Libojčanke so že prejele 2 srebrni in več bronastih značk za prostovoljno delo, pomagale bodo starčkom pri nabavi drv in obdarile za novo leto 23 otrok in 8 onemoglih.

Delegatka iz Zabukovce je poudarila borbene tradicije zabukovških žena, ki so se še v dobi predvojnega izžemanja borile na strani delavcev, delegatka kmetijske obdelovalne zadruge iz Arje vasi pa je nazorno orisala procvit zadruge, življenjske ugodnosti njenih članov in njihovo aktivno pomoč pri vseh akcijah socialistične graditve. Prav aktivne so članice AFŽ v gostinskem tečaju v Dobrni, tako na kulturnem kakor na delovnem področju. Zastopnica iz Zadobrove je opozorila žene na veliko izboljšanje, ki so ga že danes dosegle v primeri s svojim predvojnim, podrejenim položajem in na potrebo pobijanja njihovega malodušja in nevere v same sebe in svojo vrednost.

Delegatke so še izvolile 45 svojih zastopnic za III. kongres AFŽ Slovenije v Ljubljani in s spontanim navdušenjem odposlale resolucije II. kongresu MDFŽ v Budimpešto, CK KPJ in CK KPS ter eCntralnemu odboru AFŽ v Ljubljano in Beograd.

Ob zaključku jim je bilo prirejeno skupno kosilo, ki je poteklo v prisrčni domačnosti in v splošnem navdušenju za bodoče delo. G. N.

Žene v mozirskem okraju so izvolile nov odbor in delegatke za kongres

V dopoldanskih urah, na dan 28. novembra 1948, so veliko dvorano v prosvetnem domu v Mozirju v polnem številu obiskale delegatke za okrajno konferenco AFŽ. Že tehnična priprava konference je pokazala ,da so žene vzele stvar resno v roke. V zelo okusno pripravljeni in okrašeni dvorani je vladalo prijetno razpoloženje, delegatke so se prav dobro zavedale pomena konference.

V imenu okrajnega komiteta je konferenco pozdravil tov. Zupan Anton, v imenu OOOF tov. Primožič Branko, v imenu mladine tov. Rifel Jelka, pionirska organizacija pa je delovnemu predsedstvu konference izročila lep šopek.

Po vsem tem je sekretarka okrajnega odbora AFŽ tov. Lempl Pepca delegatkam in gostom podala vsebinsko polno organizacijsko poročilo. Obdelala je življenje in delo žen v dobi okupacije in po osvoboditvi, ugotovila uspehe in napake. Vsi navzoči so se prepričali, da ženske organizacije v mozirskem okraju, ki so sestavljene predvsem iz vrst delavskih in kmečkih žen, v marsičem prednjačijo pred drugimi organizacijami v okraju.

V diskusiji, ki se je razvila po podanih poročilih, so se diskutantke dotaknile problema organizacije v onih predelih okraja, ki so najbolj oddaljeni in zato preveč zapuščeni, čeprav so se v dobi okupacije najboljše izkazali.

Ugotovile so, da so bile volitve v odbore AFŽ najbolje izvedene v delavskih središčih Šoštanj, Pesje in Velenje.

V diskusijo je posegla štirikratna udarnica iz tovarne usnja v Šoštanju, tov. Melanšek Cecilija iz Lokovice, ki je delegatkam pojasnila, da si je častni naslov pridobila z zavestnim in vztrajnim delom, ker je vedela, da dela za Titovo Jugoslavijo, da sodeluje pri graditvi lepšega življenja delovnega ljudstva in je poznala razliko v odnosu, ki ga ima do dela socialistična in kapitalistična družba. Udarnici Melanškovi so pionirji v priznanje poklonili šopek.

Delegatke so izvolile okrajni odbor AFŽ in delegatke za III. kongres AFŽ Slovenije.

Po volitvah so navdušeno sprejele resolucije naslovljene na sekretarja CK KPS tov. Miha Marinka, na GO AFŽ in MDFŽ. Soglasno so sprejele sklepe, ki bodo delo AFŽ še izboljšali.

Celjske žene bodo imele svojo čitalnico

Resnično si želi žena, po težkem delu v tovarni, uradu ali doma, urico časa, ki bi ga prebila v čitanju in tako razširila svoje politično in kulturno obzorje.

Tega so se celjske žene dobro zavedale. Vsaka je v sebi že dolgo nosila isto misel: Napredna, delovna žena mora čitati in se seznanjati z vsemi problemi časa. Žena ne sme zaostajati za razvojem, ampak se mora aktivno vključiti v razvoj dogajanja.

Zato so sklenile, da v čast III. kongresa AFŽ Slovenije urede čitalnico na Ljubljanski cesti poleg lokala III. četrti. Marljivo so znašale skupaj. Uredile so prijetno čitalnico, kjer bodo vsako popoldne lahko segle po najnovejših revijah in časopisih.

Čitalnica bo imela tudi pravno posvetovalnico, kjer bodo žene dobile odgovore na vsa svoja vprašanja.

Otvoritev bo v nedeljo 12. t. m. ob 10. dopoldne, h kateri so vabljene žene.

Zakaj v Nazarju in Velenju zaposlujejo na odgovorna mesta že kaznovane špekulante

Uprava industrijskga magazina v Nazarju je zaposlila v svojem magazinu na Ljubnem Kralj Jožeta, v magazinu v Nazarju pa Vratanar Jožeta. Znano je, da je Kralj Jože zet znanega špekulanta-trgovca Sem Jakoba, s katerim sta skupaj delala v Semovi trgovini in izkoriščala delovno ljudstvo, dokler jima njihovega špekulativnega dela ni preprečila naša ljudska oblast. Oba sta že bila kaznovana.

Vratanar Jože je pri ljudstvu poznan kot špekulant in sebičnež. Pri prodaji raznega blaga je potrošnikom navijal cene. Ljudstvo ga pozna kot staregа trgovca iz Nizke, kjer je odiral delovne ljudi. Pozneje se je vrinil kot poslovodja v zadrugo Nizka, kjer je svoje umazane posle vršil naprej. Od tod je prišel za magazinerja pri OZKZ. Ko je bil pri OZKZ odpuščen, je dobil službo v industrijskem magazinu v Nazarju.

KLO Velenje je kot nakupovalca krajevnih gospodarskih podjetij zaposlil bivšega trgovca-špekulanta Silovšek Jožeta iz Škal. Ta je bil v letih 1946, 1947 in 1948 kaznovan zaradi svoje špekulativne dejavnosti. V letošnjem letu je izvršila trgovinska inšpekcija pri Silovšku hišno preiskavo ter na podstrešju in drugod našla razne skrite artikle, za katerimi je danes veliko povpraševanje. Trgovina mu je bila zapečatena.

Vprašamo prizadete uprave v Nazarju in Velenju kakšna kadrovska politika jih je vodila ob sprejemu omenjenih špekulantov. Zavedali bi se lahko, da z namestitvami starih trgovcev-špekulantov škodujejo naši mladi trgovski mreži, škodujejo ugledu našega mladega trgovskega kadra, škodujejo pa predvsem skupnosti. Na odgovornih mestih v naši trgovski mreži lahko od takih ljudi pričakujemo le podvojeno špekulantsko in sabotersko dejavnost. L. F.

KULTURA IN PROSVETA

Prvi slovenski film

Na svoji zemlji

bomo gledali v Celju od 14. do 23. decembra

Premiera prvega slovenskega umetniškega filma »Na svoji zemlji« je pomemben kulturni praznik slovenskega naroda. Prvim kulturnim manifestacijam našega naroda, prvi slovenski knjigi, pričetkom slovenskega gledališča, prvim slovenskim slikarskim in kiparskim delom, slovenski umetni pesmi se je pridružila še nova panoga umetniškega ustvarjanja — prvi slovenski umetniški film.

Slovensko ljudstvo si je doslej še vsak kulturni uspeh priborilo v dolgotrajni borbi proti vsakokratnim oblastnikom. Prvega slovenskega umetniškegaga filma pa še ne bi imeli brez velike pomoči ljudske oblasti. Predvajanje slovenskega umetniškega filma dokazuje torej, da ni ničesar več, kar bi se lahko uspešno zoperstavilo razgibanosti slovenskega življenja na vseh področjih kulturnega ustvarjanja.

Z umetniškim filmom smo še na enem področju ujeli korak z ostalimi narodi. Mnoge od njih, ki so bili po delu na filmskem sektorju pred nami, smo prehiteli. Ne morda še po tehnični dovršenosti, vsekakor pa po pravilno zastavljeni poti, po poti resnične umetnosti, ki jo odlikuje visoka idejnost.

Pri tem se zavedamo, da je to zmago omogočil samo revolucionarni polet vsega delovnega ljudstva Jugoslavije, ki se je osvobodilo tujih in domačih zatiralcev. Volja slovenskega ljudstva, da se po veličastni zmagi v ljudski socialistični revoluciji uveljavi na vseh področjih dela in ustvarjanja, je bila za naš uspeh odločilna.

Zgodba filma »Na svoji zemlji« se dogaja v Slovenskem Primorju. Odločno borbo vsega primorskega ljudstva, da si po 25letnem fašističnem suženjstvu pribori svobodo in združitev z ostalimi Slovenci v Jugoslaviji, je avtor scenarija prikazal z borbo ljudi iz Baške grape na Primorskem.

Poletje 1943 v Baški grapi na Tolminskem. Partizanski upor je razgibal vas, ki postane trdno zaledje oborožene borbe. Komisar Stane, bivši španski borec, in Sova se s skupino partizanov spustita prav do svoje vasi, da bi minirali progo. Stari bajtar Obrekar — s partizanskim imenom očka Orel — je duša upora v vasi. Z njim je hčerka Nančika, katere fant Dragič je partizansk kurir, Angela, mati Tildice, Dragiča in komisarja Staneta in večina poštenih vaščanov. Na drugi strani pa kmetica Dragarica, ki zagrizeno sovraži partizane, in njen neodločni sin Drejc. Med njimi se pletejo osebne vezi, ki pa jih krojé in tudi pretrgajo veliki dogodki. Ognjevitega kurirja Dragiča pokosijo fašisti z rafali. Policijski komisar Bichi da segnati vaščane na trg, da bi se znesel nad njimi zaradi miniranja proge. V to udari vest, da je Mussolini odstopil, in fašisti se pripravljajo na beg. Toda prehiti jih SS-Sturmführer Adolf Kutschera, ki prevzame poveljstvo.

Vas se še bolj poglobi v ilegalno delo. Ob razpadu Italije pride Stana s partizani in razglasi mobilizacijo. Tildica, Drejčevo dekle, Nančika in mnogi drugi odidejo v partizane, omahljivcu Drejcu pa mati v zadnjem trenutku zastavi pot. Po odhodu partizanov prihrume v vas Nemci, ropajo in streljajo talce. Z veliko vero v zmago in z veliko ljubeznijo do svoje zemlje gredo primorski ljudje v smrt.

Po težkih bojih v veliki nemški ofenzivi na Primorskem pride brigada v požgano vas, kjer izve, da je Zbor odposlancev slovenskega naroda v Kočevju sprejel odlok o priključitvi Primorske. Očka Orel vztrajno dela v okrožnem odboru OF, Drejc pa še vedno okleva. V tem Nemci in belogardisti ujamejo Tildico ter jo odpeljejo na postojanko v Drago, kjer se sreča z Drejcem. Zdaj šele se Drejc odloči, potolče Nemce in belogardiste in odide s Tildico v partizane.

Borba postaja vse ostrejša. Na najobčutljivejši poti, ki vodi skozi Baško grapo, zadajajo partizani nacistom znova in znova težke udarce. Na Primorskem so se spomladi 1945 zbrali vsi ostanki reakcije: Nemci, italijanski fašisti, domobranci in četniki. Drejc, ki je med tem postal komandir minerske čete, gre posvarit očka Orla, da je v nevarnosti. Toda nemška patrulja vdre ponoči v hišo, pobije Orla in njegovo ženo ter zažge hišo. Reši se samo vnuk Boris. Fašiste prestreže Drejc, ubije Bichija, a tudi sam pade v boju. Sova pridrvi s partizani, požene v beg domobrance in Nemce, pokoplje Orla in Drejca na griču nad vasjo ter vzame Borisa s seboj — mladega partizana Orliča.

Zadnja nemška ofenziva na Primorskem. Deveti korpus se prebija iz dveh obročev in hiti proti morju. Na Opčinah se borci IX. korpusa srečajo s IV. armado in gredo zmagoslavno na Trst.

Ob obletnici smrti IVANA CANKARJA

Dne 11. decembra bo preteklo 30 let odkar je umrl pesnik, pripovednik in dramatik. Ob Prešernu najpomembnejša osebnost slovenske kulture, se je rodil 10. maja 1876 na Vrhniki. Njegovo življenje in ustvarjanje je bilo večna služba resnici, neuklonljivo oznanjevanje tega, kar je kot človek in umetnik »videl z očmi, srcem in razumom«. Vsaka njegova knjiga, vsak njegov stavek je odraz tega, kar je spoznal in doživel. Vse, kar je napisal, je oškropljeno z njegovo srčno krvjo. Ker ni bil dvoličnež, se ni zavzemal za načela, ki so mu bila tuja. Nikoli ni zatajil samega sebe, tudi v najbolj brezupnih dneh, ko ga je zla usoda pritirala prav na rob obupa. Njegova zapoved je bila boj, njegov zakon upor krivici in laži. Ne samo v leposlovni obliki, tudi v novelnih člankih kakor: »Slovensko ljudstvo in slovenska kultura«, »Kako sem postal socialist«, »Slovenci in Jugoslovani«, »Očiščenje in pomlajevanje«, »Slovenska kultura, vojna in delavstvo« se je lotil reševanja perečih kulturnopolitičnih in socialnih vprašanj. Sploh ni bilo pri nas pisatelja, ki bi bolj živo občutil idejne utripe svoje dobe in se jih upal bolj odkritosrčno izraziti kakor on. Svetovno slavo je doživel s »Hlapcem Jernejem«, s to mojstrsko simbolno upodobitvijo idej delavskega razreda, borečega se za svoje osnovne življenjske pravice. Cankarjeva umetnost je velika samoizpoved, a hkrati neposreden izraz hrepenenja po novem človeku. To se kaže prav tako v komediji in satiri, ko biča filistrstvo in etično izprijenost slovenskega malomeščanstva, kakor v novelah in črticah, ko opisuje z močnimi čuvstvenimi poudarki svoje osebne bolečine in bolečine svojih junakov ali pa trpljenje svoje matere-mučenice.

Cankar nam ima tudi danes največ povedati, saj vse njegovo življenje je napoved današnjih dni. V njegovih delih se sliši dleto, ki je klesalo granitni steber novi zgradbi socializma. Resnica, ki jo je spoznal in ki jo je oznanjal, je pripravljala v našem narodu socialistično revolucijo. Ne knjige, življenje ga je gnalo k tej resnici in mu to resnico tudi potrdilo. Zato Cankar ni samo naša nacionalna vrednota, marveč občečloveška.

Šmohorska, Grabenska, Reška in Šentpavelska skupina so se združile in prvič govorimo o vojaškem taborenju, ki je bilo pod Brdnico v Kasezah. Tu so se pričela dajati vojaška povelja. Vsem je bil jasen bližnji, dolgotrajni in težki boj z Nemci. Skoraj neoboroženi borci v grupah so dobili sedaj orožje, čeprav je bilo zelo pisano, imeli so ga vendarle in bilo je smrtonosno za sovražnika. Četica je štela okoli 20 borcev, po številu šibka, toda bila je sestavljena iz — komunistov. Imela je za seboj ljudi, ki so jo ljubili in ji pomagali. Kmet Korent ji je skrbno nosil mleko ter ostalo potrebno, saj je vedel, da daje svojim. Za borce so skrbele tudi terenke.

V mesecu juliju je komandir Letonja peljal svoje borce na novo taborno mesto Dobrovlje. Prvotne težkoče, nepoznanje terena, organizacija hrane, katero so morali v začetku dobivati iz Spodnje Sav. dol. so bile premagane. Kazen, izvršena nad prvim izdajalcem, je bila resen opomin vsem, ki bi še želeli nemških mark za slovensko kri.

Dobrovlje so postale partizanske od najmlajšega do najstarejšega njihovega prebivalca.

Vedno več avtomobilov je švigalo po Savinjski dolini, vedno več nemških psov je vohalo okoli mirnih slovenskih domačij. Bilo je brez uspeha. Četo so skrivali Dobroveljčani, vedoč, da je njihova, borci pa so neumorno rušili telefonske drogove, razdirali železniške tračnice, nastavljali mine. Politični aktivisti so delali med ljudmi, pripravljali nove gospodarske mreže in skrbeli za prehrano vojske.

Kakor blisk se je raznesla v avgustu 1941 vest, da je partizanska vojska napadla rudnik Zabukovco.

»Naši,« so pravili ljudje. »Naši so napadli!«

Ljudje so začutili, da vedno bolj raste njihova vojska, vojska, ki jih bo rešila vse nesreče. Nemci, določeni za varstvo rudnika so se ob priliki napada razbežali, nekateri skrili pod postelje, drugi se zakopali v leš, skratka, prvo srečanje s partizani jih je naučilo pravilno ceniti njihove sile. Napad je izvršila savinjska četa, ki je prišla iz Dobroveli, pomagala pa ji je trboveljska revirska četa. Ubit je bil prvi verkšuc Pobec.

Nemci pričenjajo z množičnimi aretacijami, širijo lepake o ustreljenih talcih, ljudem se kažejo v vedno bolj resnični podobi. Partizanskega gibanja to ne ustavi. Po vsej Jugoslaviji postaja odpor proti Nemcem z dneva v dan občutnejši. Vodi ga — Tito.

Zaman kriči London o čakanju, o žrtvah, o znaku »V«. Partija kaže pot. Partija vodi pravilno.

Savinjska četa se združi z revirsko in Pohorsko. Skupaj štejejo 61 borcev.

Borci pričakujejo novega komandanta — Staneta.

Mnogi so že čuli o njem in sleherni od njih si ga slika po svoje. Velikega, glasnega, vojaškega so pričakovali. Prišel pa je med nje majhen, miren, redkobeseden, vendar prišel je med nje kot komandant. Vsaka njegova beseda je pomenila za borce povelje in brez izjeme so mu borci popolnoma zaupali. Še danes se borci s solzami v očeh spominjajo tega trenutka; saj se je sedaj pričela za formacijo prava vojaška disciplina in taktika. Združene čete so postale prava vojaška enota.

Ob koncu septembra se je izvršil napad na Šoštanj. 61 partizanov, dobro oboroženih z 9 mitraljezi, zadostno količino pušk in bomb, je obvladalo vso nemško posadko v Šoštanju, pravcato fašistično gnezdišče. Akcijo je vodil poseben štab, kateremu je stal na čelu Letonja. Brez da bi dali Nemci kakršen koli odpor, so sedeli v svojih bunkerjih in luknjah. Po strokovnjaško izdelanem načrtu so borci tiho zasedli vse izhode, porezali telefonske žice, zaplenili večjo količino živil in obleke, obračunali z izdajalci ter se proti jutru polagoma umaknili. Znak za napad je bilo miniranje mostu v Pengu.

Kakor strela se je razširila vest o napadu na Šoštanj po Sloveniji. Bolj so Nemci besneli, bolj so si ljudje kimali med seboj in bili zadovoljni. S ponosom so govorili o svoji vojski. Besedica »naši« je povedala vse, razodela je njihova čustva.

Bližala se je zima. V mesecu oktobru je zapadel prvi sneg. Čete se znajdejo obkoljene na Čreti. Nemci, ki so se zavedli nevarnosti partizanskega gibanja, so združili vse svoje sile, obkolili Čreto ter pripravili partizanom smrtonosen objem. Namera se ni posrečila. Ob pravem času dano povelje za umik, priprava umika, prava taktika, to je nesrečo preprečilo. Padlo je precej Nemcev in vermanov, partizanske čete pa so se umaknile brez izgube. Graški radio, ki je poročal o obkoljeni partizanski vojski, je moral priznati, da so Nemci ulovili samega sebe, partizani pa so jim baje ušli po podzemeljskih hodnikih — po pravilno zasnovanem načrtu.

Kakor je čutilo z borci ljudstvo, tako so z ljudstvom čutili borci. Izseljevanje naših ljudi v Krškem je slehernega partizana bolelo in dano je bilo povelje, da se izseljevanje prepreči.

Okoli 12. oktobra so se pripravile čete v spodnjih Grižah za pohod v Krško. Preko kaseškega mostu, Medloga, Sv. Jurija pri Celju je prispela oborožena skupina na Kozjansko. Tu se je pričelo za borce hudo trpljenje. Skozi visok sneg, med neprestanimi nemškimi zasedami so se pomikali borci proti Sevnici, vendar cilja niso mogli doseči. Izdan načrt jim je to preprečil. Izmučeni ter sestradani so se vrnili v Spodnjo Savinjsko dolino. Niso obupali. Niti sneg niti izdaja niti izguba štirih tovarišev, skratka, ničesar jih ni moglo odvrniti od nadaljnje borbe, kajti zavest, da polaga ljudstvo nanje nade, jih je stalno bodrila. Dva sta na pohodu dezertirala, ostali so polni novega poguma nadaljevali borbo.

V hudi zimi 1941-42 se je četa razdelila v štiri skupine, da tako prezimi. Skupine so se razšle. Logrovale so na Paških vrhih, na Britnih Selih, na Mrzlici in na Mozirskih hribih.

Ponovno so se koncentrirale spomladi nad Zagorjem v prvi savinjski bataljon, ki se je razvijal naprej. Iz čet so nastajali novi bataljoni. Tako je nastal iz tretje čete savinjskega bataljona kozjanski bataljon, ki je znan po svojem junaštvu.

Sledile so vedno drznejše akcije. Vsa Jugoslavija je bila vojno torišče. Z vsako akcijo se je večalo število borcev, večala se je partizanska vojska. Porajali so se odredi, trgali orožje Nemcem ter jih tolkli na vseh koncih in krajih. Iz odredov so se formirale brigade, divizije — Jugoslovanska armija.

Vsem na čelu pa je stal legendarni vrhovni komandant — Tito, ki je popeljal svojo vojsko do zmage.

Tako je nastajala, se kovala in krepila naša armada. Danes se ne bori več s pomanjkanjem obleke, hrane in orožja. Danes je regularna vojska, ki uživa po vsem svetu ugled in je resen opomin vsem tistim, ki hujskajo na novo vojno. Mi.

Lep napredek Celjskih planincev

V torek so se celjski planinci in alpinisti zbrali na svojem IV. občnem zboru po osvoboditvi, da pregledajo storjeno delo v tekočem letu, izvolijo nov odbor in najdejo oblike bodočega dela za prospeh planinstva. Zborovanja se je udeležil tudi zastopnik za fizkulturo pri vladi LRS tov. Smole in sekretar OF mesta Celja tov. Sotler.

Predsednik celjskega PAD-a prof. Tine Orel je uvodoma podal pregled zgodovine planinstva v svetu in pri nas, nakar so člani upravnega odbora poročali s svojih področij. Planinstvo je po osvoboditvi zavzelo v Celju širok razmah. Število članov PAD je od 430 v letu 1947 naraslo na 879 v letošnjem letu. Delovna obveza z lanskega občnega zbora je bila s tem znatno prekoračena. Posebno razveseljiv je dotok mladine, dijaške, pa tudi iz nekaterih sindikatov. Porast članstva je naraven, neprisiljen. Saj je propaganda za planinstvo letos celo manjša kot lani. Tako s strani PDA-a kot Okrajnega sindikalnega sveta. Zato bi brez dvoma z malenkostno akcijo utegnilo PAD v Celju dvigniti število svojih članov na 2000 v prihodnjem letu.

Na lanskem občnem zboru ustanovljeni alpinistični odsek ima 4 člane in 25 pripravnikov. Zmeraj več je v Celju mladih ljudi, ki bi hoteli postati alpinisti. Odsek se mora pri svojem delu boriti z vrsto težav, med drugim s pomanjkanjem opreme, inštruktorja in starejšega voditelja. Kljub vsem oviram je zrasel iz vrst celjskih alpinistov tehnično že precej izkušen tov. Debeljak, ki bo prihodnje leto lahko pričel z vzgajanjem nekaj desetin pripravnikov za ture 2. in 3. težavnostne stopnje. Če bo novi odbor Alpinističnega odseka in PAD-a znal potegniti za pravi člen v odseku, bo kljub vsemu celjski alpinizem viden vsej republiki kot celota in v posameznikih.

Celjski PAD se je v letošnjem letu okrepilo tudi v gospodarstvu. Člani so pod vodstvom tov. Dobrotinška izdelali iz odpadnih delov in starega železa lasten avtobus, s pomočjo katerega bodo lahko delali skupinske izlete do 30 oseb in oskrbovali svoje planinske postojanke. Obe planinski koči, ki sta last celjskega PAD, Korošica in Koča na Golteh, sta bili letos dobro obiskani. Posebno Koča na Golteh, ki je imela 2534 gostov.

Po diskusiji je bil izvoljen nov upravni odbor PADa s tov. Tinetom Orlom na čelu, ki bo vložil vse sile za nadaljno demokratizacijo Planinsko-alpinističnega društva, idejno-politično vzgojo članstva in učvrstitev alpinističnega odseka. Člani alpinističnega odseka pa so se posebej obvezali pritegniti v svoje vrste mladino iz tovarn, kateri bo prav alpinizem prinesel primerno razvedrilo in svežost, vzbudil v njej še večjo ljubezen do naše lepe domovine.

Zapustila nas je idealna devka

Marija Omerzel

Ohranimo jo v trajnem spominu!

Celje, 9. XII. 1948.

SKUD
France Prešeren

DRUŠTVO ESPERANTISTOV

v Celju bo imelo v sredo, 15. decembra t. l., ob 20. uri predavanje v Obrtnem domu v spomin izumitelju Esperanta.

FIZKULTURA

V telovadnem dvoboju je TD Celje I. premagalo TD Trbovlje

V nedeljo je bila v Celju uspešna telovadna prireditev med telovadci OTO Trbovlje in TD Celje I.

Med posamezniki so se posebno izkazali Janežič Geta, Trbovlje, ki je od vseh 50 dosegljivih točk dosegla 49,50, med člani Kokot Stanko, Celje, ki je od 60 dosegljivih dosegel 59.20 točk in med mladinci Teršek Slavko, 95.25 t.

Posamezni in ekipni rezultati so naslednji:

Posamezniki: Člani II. razred:

Kokot slavko (C) 59.20 točk;
Podrenik Drago (T) 59 točk;
Pograjc Ciril (C) 56.80 točk.

Člani III. razred:

Janežič Adolf (T) 58 točk;
Ilovar Ciril (C) 57.60 točk;
Dobrajc Jože (C) 55.20 točk.

Članice II. razred:

Janežič Greta (T) 49.50 točk;
Teršek Mimi (C) 49 točk;
Keršič Milena (C) 48.40 točk.

Mladinci III. razred:

Teršek Slavko (C) 59.25 točk;
Lus Branko (C) 59.20 točk;
Drobež Anton (T) 57.70 točk.

Mladinke III. razred:

Jazbec Anita (C) 48.20 točk;
Esih Božena (C) 48.10 točk;
Hojnik Greta (C) 45.40 točk.

Ekipe:

Člani II. razred: Celje 232 točk; Trbovlje 226.50 točk.

Člani III. razred: Celje 222.70 točk; Trbovlje 221.10 točk.

Članice II. razred: Celje 188.10 točk; Trbovlje (nekompletne vrste).

Mladinci III. razred: Celje 230.65 t.; Trbovlje 227.40 točk.

Mladinke III. razred: Celje, 186.20 t.; Trbovlje.

Tekmovanje je dobro organiziralo TD Celje I., kakor tudi sodniški zbor. Potrebno je le še okrepiti disciplino v vrstah, oživeti proste vaje in doseči več sigurnosti pri doskokih iz orodja.

Revanžno tekmovanje bo 19. decembra v Zagorju. U. J.

OBVESTILO

Vabimo vse one, ki so se ob priliki delitve zemlje za Plinarno prijavili kot prijatelji društva in plačali prostovoljni prispevek, da dvignejo čim prej legitimacije v pisarni (bivši Sokolski dom), Gaberje.

SSD »Kladivar«

Uspela telovadna akademija v Mozirju

V soboto, dne 4. t. m., zvečer je bila v Mozirju telovadna akademija. Z rednimi in požrtvovalnimi vajami je uspelo pod vodstvom tov. Kranjčičeve in Trogerjeve, telovadno društvo Mozirje v tako kratkem času izvesti uspešno telovadno akademijo. Nastopali so člani, članice in pionirji. Akademija je imela deset pestrih telovadnih točk. Posebno so ugajale najmlajše pionirke, ki so izvajale vaje na gredi. Članice so z vajami na bradlji žele toplo odobravanje. Tudi pionirji niso zaostajali in so pokazali, da imamo dosti talentov, da se razvijajo v dobre fizkulturnike. Gledalcem so posebno ugajale ritmične vaje, ki so jih zelo lepo izvajale članice.

Fizkulturniki v Mozirju so z akademijo dokazali, da izvajajo šklepe telovadne zveze Slovenije. Vendar naj akademija da novega poleta, da se bo mladina še številnejše vključila aktivno v telovadno društvo Mozirje.

Akademije se je ponovila tudi v nedeljo popoldne. R. J.

PRVENSTVENI TURNIR ŠD VELENJE

Tukajšnje šahovsko društvo je zaključilo svoj turnir za prvenstvo v l. 1948-49. Turnir je bil razdeljen v tri skupine:

V A turnirju (prvenstvenem) je zmagal E. Kmecl z 8 in pol točk. 2. Ing. Praček 8 točk. 3. Antlej 7 točk. 4. Ing. Raspolič 6 točk. 5. V. Sušin 5 točk. Dr. Munda in Žibolt 3 in pol točk. 6. J. Slavc 2 in pol točke. 7. Stagoj 1 t. in V. Bizjak 0 točk.

V B turnirju je zmagal Skornšek z 13 točkami pred Skazo z 12 točkami.

V C turnirju (mladinskem) delita prvo mesto Cesar in Kmecl M. z 14 in pol točk. Sledijo Mmecl M. 13 t. in Strojnik 12 t. itd.

ROGAŠKA SLATINA

Tukajšnja šahovska sekcija Edinstva je priredila v čast Dneva republike prijateljsko tekmo s tečajniki na 17 deskah. Zmagalo je domače moštvo z 9:8. Prav tako so nameščenci steklarne pozvali prosvetni sindikat. Tekma se je končala ne odločeno 4:4.

Na brzoturnirju, ki se ga je udeležilo 9 igralcev je zmagal prof. Grašer z 8 točkami.

Prijateljska tekma
RUDAR : KLADIVAR 3:0 (1:0)

V povratni tekmi je gostoval celjski Kladivar v nedeljo v Trbovljah in zasluženo izgubil. Celjani so nastopili z drugim moštvom in igrali brez Klajnšeka, Uršiča, Čebularja, Vedlina, Čoha in Belcerja in pri stanju 0:0 od 35 min. naprej tudi brez Dobrajca. Ta zadnji rezultat sigurno ne gre v hvalo nogometni enajstorici Kladivarja, kajti ravno v zadnji tekmi letošnje sezone bi morali častno zastopati barve svojega društva.

V predtekmi je mladina Kladivarja podlegla boljšim mladincem Rudarja 4:0 (1:0). Božo Videnšek

SSD Kladivar — poverjeništvo za drsanje in hokej **naproša vse one**, ki posedujejo drsalke in jih ne potrebujejo, da jih oddajo proti plačilu poverjeniku za drsanje in hokej tov. Presingerju v Mohorjevi tiskarni.

Preizkusi svojo srečo. Kupi srečko drž. razredne loterije. Četrtinka stane 50 dinarjev.

VELIKI DOBITKI!

SLUŽBO DOBE:

1 praktična kuharica z večletno izvežbanostjo,
2 snažilki,
1 ekonom.

Informacije in dogovor pri upravi Doma onemoglih, Vojnik.

OBVESTILO

Poverjeništvo za trgovino in preskrbo MLO Celje obvešča vsa podjetja in ustanove, da se vrši potrjevanje potrošniških potrdil na isti način kot je bilo predpisano do uvedbe dvomesečnih živilskih nakaznic, t. j. do 10. v mesecu za prihodnji mesec. Zato morajo biti vsa potrošniška potrdila za mesec januar 1949 oddana v terenskih pisarnah najkasneje do 10. decembra t. l.

Pri kontroli se je ugotovilo, da podjetja in ustanove še vedno ne polagajo dovolj pažnje pravilnemu potrjevanju in izpolnjevanju potrošniških potrdil. Vsi zahtevani podatki morajo biti točno in čitljivo izpisani, posebno pa označba dela in bivališče potrošnika. Nepravilno in pomanjkljivo izpolnjevanje potrdil ima za posledico nepotrebne reklamacije, pota in sitnosti za upravičenca.

Opozarjamo podjetja in ustanove, da se bodo vsa nepravilno potrjena in izstavljena potrošniška potrdila zadržala in bodo v takih slučajih potrošniki prejeli živilske nakaznice najmanj deset dni kasneje kot ostali upravičenci.

Poverjeništvo za trg. in preskrbo
MLO Celje

VSEM DELODAJALCEM DRŽAVNEGA, ZADRUŽNEGA IN LOKALNEGA POMENA

Vse delavske knjižice, ki so bile dostavljene za revizijo odnosno v zvezi z Uredbo Ur. l. FLRJ št. 84 od 2. okt. 1948, so revidirane in izdane.

Delodajalci, ki še istih niso dvignili naj jih takoj dvignejo na odseku za delo MLO Celje.

Poverjenik za delo

DEŽURNA ZDRAVNIŠKA SLUŽBA

12. decembra: Dr. Sevšek Maksim, Celje, Ljubljanska cesta 36.

NOVI GROBOVI

Hanekam Rudolf, roj. 17. 4. 1888, iz Celja, Kovinarska 4. Štraus Rozalija, roj. 11. 9. 1948 iz Vel. Rodne 59, Rogaška Slatina. Leber Silva, roj. 28. 11. 1948 iz Škofje vasi. Bedrač Marija, roj. 21. 10. 1872 iz Celja, Na okopih 13. Vodeb Mihael, roj. 15. 9. 1869 iz Celja, Delavska 31. Pajevič Živadin, roj. 15. 8. 1922 iz Celja, Titova kasarna. Sajovic Amalija, roj. 7. 2. 1931 iz Celja, Pečovnik 50. Blažuta Anton, roj. 25. 12. 1921 iz Dobrne, Vrbo 2.

NOVOPOROČENCI

Orešnik Karel in Mohorič Stanislava iz Idrije, on iz Prevalj. Vuga Franc in Jug Danica oba iz Celja-okolice. Mak Stanislav in Draksler Zdenka iz Čakovca, on iz Celja. Motoh Ivan in Škrbinek Marija-Terezija iz Celja, on iz Poljčan. Siter Alojzij in Cvirn Marica iz Celja, on iz Celja-okolice.

KINO METROPOL

od 10. do 13. decembra: sovjetski film **Marita** (repriza)
od 14. do 23. decembra: **prvi slovenski film: Na svoji zemlji** (prem.)

KINO DOM

od 8. do 14. decembra: sovjetski film **Sinja pota**
od 15. do 17. decembra: sovjetski film **Moje univerze**

DEŽURNE TRAFIKE

v nedeljo, dne 12. dec. 1948:

Kadunc Ignac, kolodvor, trafika 1.
Kovačič Pavla, Aškerčeva ul. (kiosk).

OBJAVE

V skladišču odseka za notranje zadeve Celje mesto se nahajajo naslednja najdena kolesa:

Moško kolo, črno, »Elita, tovarniške številke 25212. Moško kolo, črno, »Solingen«, tov. št. 3121. Moško kolo, črno, tov. št. 2032263. Žensko kolo, črno, tov. št. 624034. Žensko kolo, zeleno. Moško kolo, črno, Puh, 1940. Moško kolo, črno, tov. št. 1312835. Moško kolo črno. Moško kolo, črno, »Simeag«, 34605. Moško kolo, Dirkop, tov. št. 224439. Moško kolo brez številke. Moško kolo, zeleno, tov. štev. 16694. Žensko kolo, črno, tov. št. 66807. Moško kolo, črno, tov. štev. 93087. Moško kolo, črno, tov. št. 5104039. Moško kolo brez številke. Moško kolo, črno, RAD, tov. št. 1943. Moško kolo, črno, brez številke. Moško kolo, črno, tov. štev. 2672433. Moško kolo, črno, Štajer, 120001. Moško kolo, črno, Esepel, tov. št. C-163741. Moško kolo, Vanderer, črno, tov. št. 53739. Moško kolo, črno, 344061. Moško kolo, črno, tov. št. 353227, »Panomen«. Moško kolo, rdeče, tov. št. 8746. Moško kolo, črno, tov. št. 1616. Moško kolo, rdeče, tov. št. 1243331. Žensko kolo, črno, Standard, tov. štev. 83567. Moško kolo, rdeče, t. št. 1454385. Moško kolo, črno, tov. št. 18836.

Zgoraj navedena kolesa lahko dvignete na tukajšnjem odseku soba št. 14 v dopoldanskih urah, le proti izkazilu lastništva kolesa. V primeru pa, da se lastniki koles ne bodo javili do 5. jan. 1949 zgubijo vso pravico do koles in se bodo ista odala narodni imovini.

Preklicujem za neveljavno izgubljeno denarnico s potrdilom za čevlje. — Prosim najditelja, da jo odda na naslov: Škorc Angela, Celje, Zidanškova ulica 2.

Zamenjam enosobno stanovanje s pritiklinami za enako v okolici ali v mestu. Naslov v upravi.

Preklicujem za neveljavno izgubljeno gospodinjsko izkaznico na ime Mikulec Ivana, Celje, Zidanškova ul. 7.

Na stanovanje sprejmem žensko, tudi upokojenko, ki bi v dopoldanskih urah pazila na otroka. Ostalo po dogovoru. Naslov v upravi.

Preklicujem za neveljavno izstavljeno potrdilo od Invalidskega podjetja, starinarna, na ime Klinar, Celje, Stanetova ul. 5.

Izgublia sem zlato verižico z rdečim obeskom. Prosim najditelja, da jo vrne v upravi proti nagradi.

Poročila sta se tov. Benetek Fedor, finančni revizor in Mastnak Marija, oba iz Šoštanja. Obilo sreče!

KINO ŽALEC

Sobota 11. XII.
Nedelja 12. XII. jugosl. umetniški film
SLAVICA

Sreda 15. XII.
Četrtek 16. XI. sovjetski film
Aleksander Nevski

Predstave se vršijo:
Sobota ob 19. uri
Nedelja ob 15, 17 in 19. uri
Sreda ob 19. uri
Četrtek ob 19 uri

DRŽAVNA BANKA ZA
KREDITIRANJE KMETIJSKIH ZADRUG
PODRUŽNICA V CELJU
potrebuje 8 bančnih uradnikov

Prosilci, predvsem uradniki denarnih zavodov s trgovsko ali temi primerno šolsko izobrazbo, naj vložе prošnje s potrebnimi prilogami in življenjepisom takoj na Komisijo za likvidacijo kreditnih zadrug pri ministrstvu financ LRS, Poverjeništvu v Celju

NASVETI BORCEM ZA VEČJE PRIDELKE

2

O SADNEM IZBORU

Vsak sadjar ima ljubljence med sadnimi sortami. Enemu prija okus te, drugemu druge sorte, ta sadjari v kraju, ki je primeren bolj za to, drugi zopet v kraju primernejšem za ono sorto. Tudi event. prodaja ene ali druge sorte v posameznih letih, je posamezne sadjarje pritegnila med ljubitelje posameznih sort. Z ozirom na prednavedeno se je v Sloveniji bolj razširilo kakih 15 do 20 sort jabolk, ki sicer lahko rečemo, da so vse dobre in upoštevanja vredne, če jih sadimo v za nje primerne lege in zemlje.

Površno pogledano bi bil torej naš sortiment nekako v redu. Sorte kot beličnik, šarlamovski, Jakob Lebel, pisani kardinal, grafenštanjc, gdanski robač, boskopski kosmač, damasonski kosmač, kanada, rumeni belefleur, mošancelj, bobovec, porenski krivopecelj, carjevič, ontario, jonathan, londonski pepinek, zlata permena, baumanova reneta in morda še katera sorta bi bile za širjenje in iz tega pestrega izbora bi si vsak sadjar že dobil za svojo lego in zemljo primerno sorto. Nastanejo pa vzroki, ki nas silijo, da ta naš mnogoštevilni sadni izbor skrčimo na vsaj 6 ali 7 sort iz razloga, ker bo, v kolikor bomo sadje izvažali in to ga še bomo kljub povečani potrošnji doma, svetovni trg zahteval samo prvovrstno sadje, lepo barvano (rdeče ali rumeno) ter prvovrstnega okusa. Tako n. pr. se je opazilo v zadnjih letih, da samo ena dobra lastnost še ni dovoljna, da bi prodali gotovo sorto na svetovnem tržišču (kljub zelo dobremu okusu n. pr. odklanja svetovni trg kosmače vseh vrst, ker je njih zunanjost neprimerna). Razen tega se zahteva na trgu večje množine enotnega blaga, torej čim manj sort odličnih lastnosti. Ker tema dvema pogojema doslej, kljub našemu sicer odličnemu sadju, nismo mogli v celoti zadostiti, nam ni sadna trgovina donašala tistega, kar bi nam lahko in kar nam bo, ko bomo to upoštevali in se temu prilagodili.

Naša oblast se tega v polni meri zaveda. Vsepovsod se poudarja, da je treba število sadnih sort omejiti. Poiskati je treba 6 ali morda 7 res odličnih sort, ki bodo ustrezale zahtevanim pogojem, ter v bodoče širiti izključno te sorte (v drevesnicah, kakor tudi pri precepljanju starejšega sadnega drevja). In izbira teh primernih sort je danes tako rekoč temeljno vprašanje, od rešitve katerega bo v bodočnosti v veliki meri odvisen uspeh oziroma neuspeh v našem sadjarstvu.

Oglejmo si najvažnejše sorte, ki so pri nas bolj razširjene in presodimo njih primernost za splošno širjenje:

1. **Kanada** je sorta svetovnega slovesa. Na vseh tržiščih je poznana in najvišje cenjena. Našim sadjarjem je poznana največ pod imenom pariški rambur.

Sad je debel, izgleda nekako peteroogljat (ima široke robove, ki se vlečejo od muhe pa skoraj do peclja). Kože je hrapave, barve na drevesu zelene do rjaste z nekaj rdečice, v shrambi porumeni. Sad je posut s temnimi pikami. Okus je prvovrsten, ter smo ga vedno najdražje prodajali.

Rast drevesa je sicer bujna, a ne najlepša, zato jo cepimo navadno v krono drugih sort. Deblo tudi rado prvo leto po saditvi pozebe.

Zahteva globoko in rodovitno zemljo ter zavetno lego. Posebno ji ugajajo vinogradske lege. V ugodnih razmerah je zelo rodovitna. Bila bi zelo primerna za nasade v legah, kjer se bodo izkrčevali vinogradi samorodnic in ki za žlahtno trto niso najprimernejši.

2. **Mošancelj** je našim sadjarjem še bolj poznana sorta kot kanada. Izredna rodovitnost, trpežnost in dober okus sadu so lastnosti, ki jo priporočajo. Slaba lastnost je, ker zarodi zelo pozno, ker drevo slabo raste in ker je sad razmeroma droben, posebno v slabi zemlji. Mošancelj zahteva namreč globoko in vlažno zemljo.

3. **Carjevič** je pri nas, posebno v Savinjski dolini, zelo razširjena sorta. Drevo je zdrave rasti, odporno proti boleznim in škodljivcem. Ker dela lepa, ravna debla, jo naši drevesničarji uporabljajo kot deblotvorec (v krono te sorte cepijo sorte z občutljivim deblom ali sorte, ki delajo kriva debla). Drevo je izredno rodovitno, vsako drugo leto rodi kar v grozdih. Sad je srednjedebel do droben (posebno, kadar je prepoln), dobrega okusa in zelo sočen. Plod je do polovice rdeč, gladek in prevlečen z nekako voščeno prevleko. Slaba lastnost je, ker je precej občutljiv za obtiske in ker ga ob zoritvi zaradi sočnosti zelo napadajo ose in sršeni. Za zemljo in lego ni izbirčen in bo na vsak način primeren za splošno širjenje, v kolikor ga svetovni trg ne bo odklonil (ker je predroben, tako pravijo, in občutljiv). Na vsak način pa je za domačo uporabo in za domači trg sorta brez tekmeca.

4. **Londonski pepinek** je v razmerah, ki tej sorti odgovarjajo, ena najdobičkanosnejših sort našega sadjarstva. Tako je zapisal pred desetletji pionir slovenskega sadjarstva, pokojni ravnatelj kmetijske šole v Sv. Juriju ob južni železnici. Trditev drži v celoti še danes. Zgodnja zarodítev obilna rodovitnost (kako lepo je videti ob debelejših vejah nanizane plodove, kjer ta sorta tvori rodni les, kar je tudi ena dobrih lastnosti in kar je važno posebno v mladosti, ko se veje ne morejo lomiti) in dobrota sadu so lastnosti, ki zelo priporočajo to sorto. Okus je res prvovrsten, podoben kalvilovemu. Mnogo drobiža, ker je preveč rodoviten, nagnenje h krastavosti, ker ga zanikrn sadjar ne škropi, so dobrodošle slabe lastnosti te sorte, katerih prva nas bo vpeljala k redčenju plodov kar bo v bodoče eno izmed najvažnejših del za dosego kvalitetnega pridelka pri nekaterih sortah (n. pr. turi pri carjeviču), druga nam bo pa naložila dolžnost, ki jo bo v bodoče tako moral vršiti naš bodoči sadjar (škropljenje!).

Karakteristični za to sorto so peteri robovi, ki se vlečejo od muhe navzdol in ga ne moremo zamenjati s kako drugo sorto. Drevo raste v mladosti naglo, pozneje zmerno, zahteva pa boljšo lego in zemljo kot n. pr. carjevič. Uspeva pa odlično v prilikah, ki so primerne za kanado in mošancelj.

Urejuje uredniški odbor — odgovorni urednik Lojze Jurc. — Telefon 7 — Celje, Prešernova 17. — Tiska Mohorjeva tiskarna.